

Глибока Росія: Мобілізації НЕ буде, значить БУДЕ

Що росіяни обговорювали "вКонтакте" та в "Telegram" з 3 по 9 серпня

Період 3 - 9 серпня 2026

Платформи ВКонтакте, Telegram (регіональні спільноти)

Ключові висновки

Обговорення можливої **нової хвилі мобілізації** **наростало протягом трьох тижнів** поспіль, але у звітному тижні різко пішло на спад. Водночас інтерес до теми все ще залишався вищим, ніж три тижні тому.

Пік теми припав на попередні тижні. Тоді Дмитрій Медведєв особисто назвав чутки про мобілізацію “брехнею ворога”, а до того Путін підписав закон, який відкриває для Міноборони та Росгвардії доступ до бази РАЦС. У звітному тижні тема отримала продовження у підписанні Путіним закону, який дозволяє засудженим за контрабанду наркотиків, участь у банді та участь у злочинному співтоваристві укладати контракти з Міноборони “в період мобілізації чи воєнного часу”. Однак ця новина вже не спричинила нового сплеску обговорення. Вона радше підживила вже сформовану думку щодо того, що держава розширює кадрові можливості на випадок мобілізації.

У досліджуваних регіонах тема можливої нової хвилі мобілізації присутня нерівномірно. У Єврейській АО, Магаданській області та ТО Луганщині жодного посту про чутки щодо мобілізації не було, а в усіх інших регіонах хоча б раз згадувалися хоча б на одній із платформ. Також тема мобілізації періодично з’являється в коментарях до новин про вибори, затяжну війну, кадрові рішення, призов, загиблих та зміни законодавства.

Наскрізним мотивом усіх обговорень є майже повна недовіра до спростування нової мобілізації від представників влади. Коментатори постійно повертаються до досвіду 2022 року, коли мобілізацію також заперечували незадовго до її оголошення. Саме цей прецедент залишається головним аргументом, через який навіть прямі спростування з боку влади не знімають тривоги. Як аргумент згадують також попередні обіцянки влади, зокрема щодо пенсійного віку.

Помітна частина аудиторії передбачає оголошення мобілізації саме після виборів. У коментарях припускають, що непопулярні рішення можуть бути відкладені до завершення виборчої кампанії і скоріш за все планують мобілізацію на вересень-жовтень. Ще є поширеною реакцією пасивне прийняття ситуації “після виборів дізнаємося”.

Попри тривогу та недовіру до запевнень влади, готовність до конкретних дій залишається низькою. Реакція переважно обмежується критикою влади, мемами, сарказмом, закликами відправити на фронт депутатів та їхніх родичів або вимогами завершити війну. Лише поодинокі згадуються виїзд до Казахстану, пошук роботи на підприємствах із бронюванням, юридичні способи уникнення мобілізації чи намір голосувати за “Яблоко” як партію, яку пов’язують із завершенням війни.

Дронові й ракетні тривоги протягом тижня знову стали майже щоденною реальністю для багатьох регіонів. Загальна тональність обговорень порівняно з попередніми тижнями майже не змінилася.

1. Мобілізації НЕ буде, значить БУДЕ

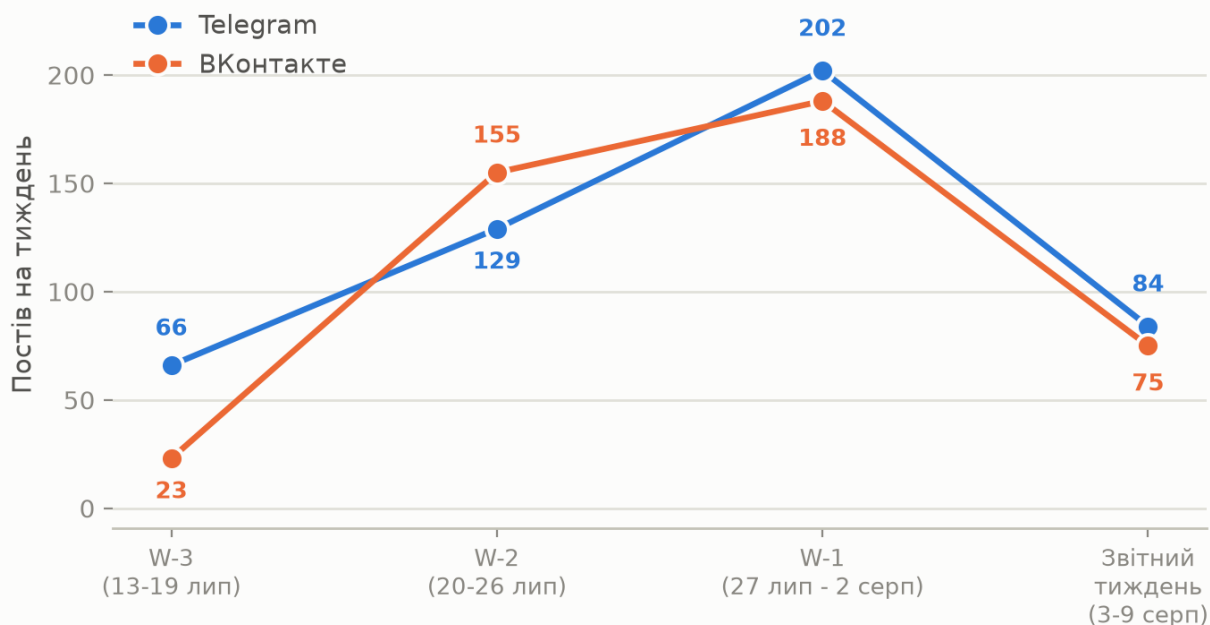
Заяви в медіа

Обговорення можливої нової хвилі мобілізації наростало протягом трьох тижнів поспіль, але у звітному тижні різко пішло на спад. Водночас інтерес до теми все ще залишався вищим, ніж три тижні тому.

Пік теми припав на попередні тижні. Тоді [Дмитрій Медведєв особисто назвав чутки про мобілізацію “брехнею ворога”](#), а до того [Путін підписав закон](#), який відкриває для Міноборони та Росгвардії доступ до бази РАЦС.

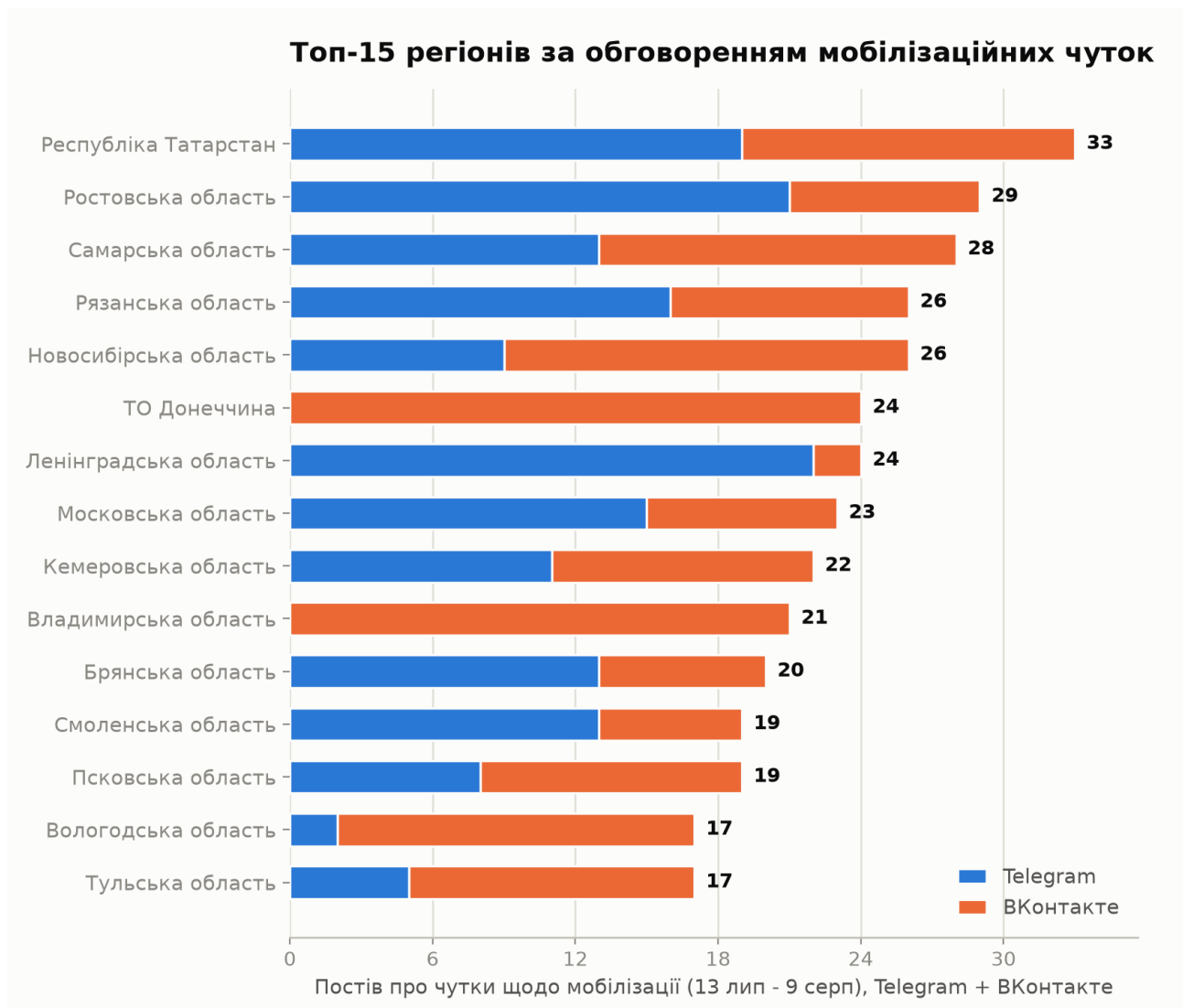
У звітному тижні тема отримала продовження у [підписанні Путіним закону, який дозволяє засудженим за контрабанду наркотиків, участь у банді та участь у злочинному співтоваристві укладати контракти з Міноборони “в період мобілізації чи воєнного часу”](#). Однак ця новина вже не спричинила нового сплеску обговорення. Вона радше підживила вже сформований скепсис щодо того, що держава розширює кадрові можливості на випадок мобілізації.

Пости про чутки щодо мобілізації, за платформою

Основні обговорення

У досліджуваних регіонах тема можливої нової хвилі мобілізації присутня нерівномірно. У Єврейській АО, Магаданській області та ТО Луганщині жодного посту про чутки щодо мобілізації не було, а в усіх інших регіонах хоча б раз згадувалися хоча б на одній із платформ. Також тема мобілізації періодично з'являється в коментарях до новин про вибори, затяжну війну, кадрові рішення, призов, загиблих та зміни законодавства.

Наскрізним мотивом усіх обговорень є майже повна недовіра до спростування нової мобілізації від представників влади. Коментатори постійно повертаються до досвіду 2022 року, коли мобілізацію також заперечували незадовго до її оголошення. Саме цей прецедент залишається головним аргументом, через який навіть прямі спростування з боку влади не знімають тривоги. Як аргумент згадують також попередні обіцянки влади, зокрема щодо пенсійного віку.

Курськ

«Если наше правительство что-то обещает с частицей "не", то стопудово нужно к этому готовиться» — 28 июл в 22:30, ♥43

Помітна частина аудиторії передбачає оголошення мобілізації саме після виборів. У коментарях припускають, що непопулярні рішення можуть бути відкладені до завершення кампанії і скоріш за все планують мобілізацію на вересень-жовтень. Ще є поширеною реакцією пасивне змирення “після виборів дізнаємося”.

Курськ

«вернёмся к этому посту в октябре...» — 28 июл в 22:31, ♥42

Тольяті

«Есть один маленький плюс от сво , то что народ понял что в правительстве жулье , и едро это очень плохо» — 9 авг в 21:16, ♥31
↳ *«Владислав, чё выборы не дают покоя, да? Яблоко снится? 🌀»*

Додатковими приводами для підозр про підготовку до мобілізації стають зміни законодавства та адміністративні заходи, наприклад, із розширення можливостей укладати контракти із засудженими, робота електронних реєстрів, виклики до військкоматів для уточнення даних, пошук спеціалістів із мобілізаційної роботи, передача державним органам додаткової інформації про громадян та збільшення чисельності армії. Частина коментаторів трактує це як підготовчу інфраструктуру прихованої мобілізації, щоб компенсувати нестачу добровольців без відкритого оголошення нової хвилі.

Санкт-Петербург

(Путін підписав закон про укладання контрактів із засудженими)
«Даже страшно представить какое будущее нас ждёт.» — 5 авг в 22:19, ♥212

Самара

«Все правильно, пусть сидельцы воюют а норм ребята останутся дома» — 5 авг в 10:49, ♥19

Попри тривогу та недовіру до запевнень влади, готовність до конкретних дій залишається низькою. У більшості регіонів користувачі не обговорюють практичні плани на випадок мобілізації. Реакція переважно обмежується критикою влади, мемами, сарказмом, закликами відправити на фронт депутатів та їхніх родичів або вимогами завершити війну. Лише поодинокі згадуються виїзд до Казахстану, пошук роботи на підприємствах із бронюванням, юридичні способи уникнення мобілізації чи намір голосувати за “Яблоко” як партію, яку пов’язують із завершенням війни.

Санкт-Петербург

«Я надеюсь если будет моба то люди перестанут молчать» — 26 июл в 9:34, ♥37

Окремим фактором є обмеженість публічного обговорення. У низці регіонів помітне видалення коментарів та постів пов'язаних із мобілізаційною тематикою, блокування акаунтів і страх відкрито говорити про мобілізацію. До того ж у дискусії активно включаються провладні акаунти, які повторюють наратив про достатню кількість добровольців і називають чутки про мобілізацію ворожою провокацією. Через це слабка активність у частині регіонів не завжди означає відсутність занепокоєння.

Заяви чиновників про підготовку до затяжних бойових дій та економку на “військових рейках”

Посол з особливих доручень [МЗС Росії Родіон Мірошник заявив](#), що Європа продовжуватиме фінансувати Україну, тому Росії “необхідно бути готовою до достатньо довгострокових воєнних дій з продуманою стратегією”. Новина широко розійшлася по регіонах. Найпопулярніший допис у Telegram набрав близько 450 тис. переглядів, у VK — до 296 тис.

Реакція аудиторії була переважно саркастичною. Заява Мірошника не стала несподіванкою, вона радше підтвердила вже сформоване очікування, що війна затягнеться. Частина коментаторів одразу пов'язала слова представника МЗС із чутками про можливу нову хвилю мобілізації. Необхідність готуватися до тривалих бойових дій сприймалася як ще одна непряма ознака того, що потреба в людських ресурсах може зберігатися надовго.

Крім цього в обговореннях одночасно були присутні два протилежні полюси. Частина аудиторії прямо виступала проти продовження війни й говорила про необхідність її завершення. Інша займала жорстко войовничу позицію та підтримувала продовження бойових дій. Особливо конфліктними були гілки в кримських пабліках, де суперечки між проросійськими та проукраїнськими коментаторами швидко переходили у взаємні образи.

Челябінськ

*«Долбануть хорошенько и вернут уже нам наших мужей, отцов и сыновей!!!» — 6
авг в 16:47, ♥250*

Ще однією помітною заявою тижня стали [слова депутата комітету Госдуми з оборони Андрія Колесника](#), що Росія “піддається серйозній загрозі” і має перейти на воєнні рейки, а також посилити масованість ударів по території “противника”. Це той самий депутат, чиї заяви зі спростуванням нової мобілізації обговорювалися двома тижнями раніше.

На відміну від заяви МЗС про необхідність готуватися до затяжних бойових дій, ця заява поширилася значно слабше. Втім, там, де заява Колесника все ж викликала дискусію, реакція була помітно гострішою. На перший план вийшло невдоволення самим депутатом й політичною елітою загалом. Найчастіше повторювалася вимога відправити на фронт дітей депутатів і дати представникам влади особисто відчувати наслідки рішень, до яких вони закликають. Цей мотив повторювався майже дослівно

в різних регіонах і збирав одні з найвищих показників підтримки серед коментарів посту.

Омськ

*«Единая Россия детей своих на сво отправьте. Тогда вы быстро все закончите» —
4 авг в 20:37, ♥158*

Висновок

Загалом в обговореннях немає ознак масової паніки та підготовки населення до активного спротиву можливій мобілізації. Серед частини аудиторії сформувалася стійка недовіра до офіційних спростувань і очікування, що рішення про нову хвилю можуть ухвалити після виборів. Суть реакції публіки полягає у пасивному очікуванні, тривозі, сарказмі і недовірі до влади.

2. Тиждень у російському регіональному "вКонтакте" та в "Telegram"

Топові обговорення в Telegram та ВКонтакте

Чергова хвиля дронів і ракетних тривог, включно з ударом по складу Wildberries в Єкатеринбурзі

Дронові й ракетні тривоги протягом тижня знову стали майже щоденною реальністю для багатьох регіонів. Загальна тональність обговорень порівняно з попередніми тижнями майже не змінилася. В дискусіях видно кілька окремих ліній обговорень:

1. Втома від самої частоти оголошень та злість на неузгодженість системи оповіщення через те, що різні канали оповіщення працюють із запізненням або не охоплюють усіх. У Московській області, де їх оголошували по кілька разів на день, користувачі вже іронізували, що простіше повідомляти про моменти, коли небезпеки немає, ніж щоразу попереджати про її появу.
2. Наслідки від роботи ППО. Обговорюють ризики перехоплення дронів над населеними пунктами та промисловими об'єктами і сперечаються, наскільки взагалі можливо уникнути вторинних руйнувань після роботи ППО.
3. Стабільна подвійність емоцій, яка тримається вже кілька тижнів поспіль, зосереджена на подяці бійцям ППО за конкретний захист і співіснує з тотальною втомою від самого факту, що потреба в такому захисті стала щоденною нормою.

Белгород

«Москва!!!! Ау!!!! У нас потери среди мирных каждый день!!! Про половину даже не пишут. Че мы там? Долго красные линии рисовать еще будем? Мирняк гибнет!!! Уже у каждого белгородца в семье или близком окружении есть потеря. И не одна. Для мощной Ядерной державы чего-то мы долго сопли по штанам катаем. Чего ждём то? Каклов жалеет? Гуманизм проявляем? А СВОй народ пожалеть не хотите, гуманизм проявить? Люди гибнут ни за хрен собачий!!!!» — 9 авг в 12:03, ♥198

Уламки на пляжі в Краснодарському краї

3 серпня уламки збитого безпілотної впали на пляж в Архіпо-Осиповці Краснодарського краю. За кількістю жертв серед цивільних це стала найтяжча подія тижня. Новина швидко вийшла за межі Кубані на обох платформах.

1. Найгостріша дискусія розгорнулася навколо самого рішення їхати на відпочинок у регіон, де регулярно працює ППО. Частина коментаторів звинувачувала батьків у безвідповідальності, особливо тих, хто приїхав із дітьми, знаючи про постійні атаки. Інша частина аудиторії різко заперечувала

таку логіку, називаючи її цинічною: безпілотники та уламки падають не лише на пляжі, а й на житлові будинки, тому говорити про очевидно “безпечні” місця в країні вже складно.

- Окремо сперечалися про обставини самої трагедії. Жителі Кубані заперечували поширені твердження про масове закриття пляжів і наголошували, що курортна інфраструктура продовжує працювати. Інші коментатори ставили питання до роботи ППО — чому безпілотник був збитий над місцем масового скупчення людей і чи можна було уникнути падіння уламків на пляж.

Липецьк

«Работа пво просто бл.... Сбивать в местах скопления людей это сверж идиотизм» — 3 авг в 18:00, ♥21

- Найбільший емоційний відгук отримали персональні історії постраждалих.** Допис про анестезіолога з Ростова, який відпочивав на пляжі й одразу кинувся допомагати пораненим у шортах і капцях, набрав 778 лайків. Ще сильнішу реакцію (927 лайків) викликала історія батька загиблої дівчинки, який перебуває в зоні “СВО” і якому родичі певний час не наважувалися повідомити про смерть доньки. Саме рішення приховувати від нього трагедію викликало значне обурення.
- Менш масовою, але помітною була й антивоєнна лінія. У таких коментарях звучала думка, що наслідки війни мають нести ті, хто ухвалює відповідні рішення, а не цивільні та діти, які відпочивають на морі.

Тольятті

«Главное чтобы дедушка с низкой социальной ответственностью не скучал без движухи 😊» — 3 авг в 14:55, ♥55

Липецьк

«Пора уже ввести ВП» — 4 авг в 0:52, ♥2

↳ «Татьяна, пора уже уйти в отставку ввп.» — 4 авг в 6:49, ♥8

Wildberries і Ozon переносять склади до Казахстану

Заступник глави МЗС Росії Михайл Галузін повідомив, що Росія та Казахстан почали інтегрувати маркетплейси, а Wildberries уже будує в Казахстані 260 тис. м² складських площ. Офіційно це пояснили домовленостями, укладеними ще до хвилі атак на склади компанії. За кількістю публікацій тема була відносно невеликою — 63 дописи у 37 регіонах у Telegram і 42 дописи у 30 регіонах у VK, однак географія поширення виявилася незвично широкою.

Найчастіше користувачі говорили про можливу втрату робочих місць у Росії. Вони рахували потенційних тисячі техніків, будівельників, водіїв і вантажників та припускали, що на нові об’єкти в Казахстані найматимуть насамперед місцевих працівників, а не росіян. Також побоювалися, що перенесення частини логістики призведе до дорожчої та повільнішої доставки. Частина користувачів узагалі заперечувала критичну важливість маркетплейсів, стверджуючи, що “справжній патріот” може обійтися без Wildberries і купувати товари у звичайних магазинах.

Окремі коментатори напряду пов'язували розширення інфраструктури в Казахстані з безпековою ситуацією в Росії. Для них це виглядало як непряме визнання того, що держава не може гарантувати захист великих цивільних логістичних об'єктів. Водночас сам Wildberries того ж тижня заперечував, що йдеться про перенесення основних потужностей, лише про додаткову інфраструктуру.

Замах на директора виробника бойових дронів “Упирь” у Єкатеринбурзі

Під автомобілем Владіміра Ткачука, директора компанії “Уралдронзавод”, яка виробляє бойові дрони “Упирь”, спрацював вибуховий пристрій. Водій-охоронець загинув на місці, самого Ткачука у важкому стані доправили до реанімації. Слідство порушило кримінальну справу про замах на вбивство.

Попри локальний характер події, новина помітно вийшла за межі Свердловської області.

Найпомітніший мотив коментарів був про відсутність охорони в особи такого рівня. Питали чому виробництво військової продукції не захищене на державному рівні, чому адреса й особисті дані стали загальнодоступними через самі ж публікації про нього. Співчуття теж присутнє, особливо на окупованих територіях, звідки Ткачука знали особисто. Коментатори порівнювали з іншим гучним замахом двома тижнями раніше, на банкеті генерала ВКС в Москві. Зазначають, що Ткачуку “пощастило більше”, бо загинув лише охоронець, тоді як у Чайки тоді загинув зять, а донька лишилась у важкому стані в реанімації. Мали й місце коментарі про те, чому директор виробника дронів для фронту їздить на “ворожому” Mercedes, а не на вітчизняній машині.

Оновлення шкільної програми з 1 вересня

Міносвіти оголосило про комплексне оновлення шкільної програми. Суспільствознавство залишать лише для 9-11 класів, збільшать кількість годин історії з єдиним для всіх шкіл переліком тем, введуть новий предмет “Духовно-моральна культура Росії”, а ОБЖ поділять на два окремі курси.

В обговореннях домінує занепокоєння, що новий предмет витіснить базові дисципліни без відповідного скорочення загального навантаження, і скепсис щодо того, хто саме викладатиме “духовно-моральну культуру” за наявної кадрової ситуації в школах. Ще протиставляли нинішню програму радянській, яку частина коментаторів згадує як менш переобтяжену й вільнішу.

Бензинова лихоманка

Дефіцит бензину й черги на заправках цього тижня зросли на 81% за пересиланнями і поширились із 44 до 61 регіону. В Алтайському краї описували черги, що починались ще на трасі; в Оренбурзькій області скаржились на паливо без паспорта якості й підвищеним вмістом сірки; у Краснодарському краї фіксували перебої без визначеної дати відновлення поставок. В Челябінській і Ленінградській областях

набирала обороту тема низькоякісного бензину класу “Євро-2”, який роз’їдає фарбу й ламає двигуни китайських автомобілів.

Воронеж

«У памятника сегодня утром огромная очередь. У "града" вчера вечером так же. В "учительском" уже заправка закрыта сейчас, бенза нет. А утром была большая очередь. Где заправляться по дороге на работу?! Где что отступает - то? Алло? И это ещё сентябрь не начался. Вот будет весело, когда все вернутся в город.» —

7 авг в 15:00, ♥132

Липецк

«а правительство случайно не разрешило ремонтировать движки за их счет ? мож правительство будут выделять на эти ремонты деньги ? Или бл только и работай на ваши налоги и ремонты и вам в глотки» — 6 авг в 19:44, ♥16

Методологія

Що це за проєкт. Системний моніторинг настроїв у російських регіонах — з фокусом на критичних і негативних дописах як індикаторі того, що дратує, лякає або обурює людей. Висновки спираються на два паралельні джерела з моніторингу регіональних групи Вконтакте та Телеграм.

ВКонтакте та Telegram. Автоматизований збір даних у регіональних російських спільнотах у ВКонтакте (536 груп) та Telegram (428 каналів) — регіональні новинні канали, місцеві пабліки, обласні ЗМІ, локальні “чат-боти” з аудиторією від кількох тисяч до сотень тисяч підписників. Покриття — всі російські регіони та окуповані території України. Додатково використані спостереження регіональних аналітиків.

Цитати у тексті звіту подані дослівно.